

Австрія — Україна: допомога дітям Чорнобиля

На початку 1990-их років стали все більше усвідомлюватися довгострокові наслідки Чорнобильської катастрофи та медичні масштаби цього лиха. Австрія не залишилася осторонь, і австрійська «Організація допомоги хворим на рак дітям» під патронатом тогочасного міністра економіки *Мартіна Бартерштайна* почала активно діяти.

Завідувач хірургічного відділення, відомого своїм досвідом лікування захворювань щитовидної залози лікарні Кайзерін Елізабет, звернувся до мене за підтримкою при постановці діагнозу дітям з групи ризику або хворим на рак щитовидної залози. Так почалося багаторічне співробітництво і дружба з пані *Світланою Шут* та медперсоналом конотопської лікарні, розташованої неподалік від Києва. Проводилося постійне обстеження дітей та збирання коштів для придбання медичного обладнання.

У проведенні всіх цих заходів центральною фігурою був проф. д-р *Ігор Гук*. Він поєднав у одній особі розуміння становища з медичної точки зору та знання мови, мав чудові зв'язки, та, насамперед, глибоку любов до країни своїх предків.

Під час наших дружніх бесід, цікавих подорожей в Україну він познайомив мене з незабутньою культурною спадщиною України. Особливо мені запам'яталося декламування професором на банкеті вибраних віршових творів. Гордість та захоплення, передача атмосфери та настрою зробили переклад віршів не потрібним.

Та понад усе, як лікар і як людина в плані медичному чи суспільному, Ігор Гук завжди ставить нестримне бажання допомогти українським людям.

Слід зауважити, що наше співробітництво — це лише один з аспектів його багатогранної діяльності. Я також добре пригадую, як він працював до пізньої ночі при розподілі українським лікарям стипендій на (австрійські) курси підвищення кваліфікації.

Світовий гуманістичний прогрес тримається на таких людях як Ігор Гук, які — з якихось причин — допомагають іншим людям, не чекаючи за це нічого, крім особистої відради та задоволення.

*Сердечно вітаю, Вас,
Ігоре Гук з 60 вдалими роками!*

*Професор, д-р Рудольф Рока,
екс-президент Австрійської спілки хірургів*

ІГОР ГУК — СПРАВЖНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОЗАК

*Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос — більш нічого.
А серце б'ється — ожива,
Як їх почує!..
Знать, од бога
І голос той, і ті слова
Ідуть меж люди! .....*

Тарас Шевченко

Я відразу прошу вибачення у читача, що пишу від свого імені! Просто дуже хочеться, щоб крізь призму спасителя моєї долі Ігоря Івановича Гука сьогодні сприймали як багатогранну людину — лікаря, вчителя; талановитого, сучасного, з дуже щільно заповненим розпорядком дня, але в той же час щирого, відкритого, не байдужого до людського болю, з глибокою любов'ю до України, — справжнього!

Заглядаючи до сторінок інтернету, натрапила там на книгу "Енциклопедія Сучасної України", а на її сторінках прочитала багато біографічної інформації про Ігоря Івановича.

Коротка довідка нагадала:

"Ігор Гук — судинний хірург, трансплантолог, доктор медичних наук, професор Віденського університету, іноземний член НАН України (2000), Президент українського лікарського товариства в Австрії, почесний професор Львівського медичного університету (1997), громадський діяч, радник Президента Європейського економічного та соціального комітету, член редакційних рад українських науково-практичних журналів "Сучасні медичні технології", "Серце і судини", "Хірургія України" та ін.

Студював медицину у Гданську (1969-1975), спеціалізувався у Віденському університеті (1976), де відтоді й працює професором в університетській хірургічній клініці. Член низки австрійських медичних та міжнародних наукових товариств, вивчає проблеми діагностики та оперативного лікування аневризми аорти, питання кардіохірургії і трансплантології, патофізіологічні аспекти ішемії м'язів, вплив оксиду азоту на судинну стінку, реперфузійні пошкодження органів.

Здійснив понад 500 пересаджень нирок і печінки. Активний учасник українського громадсько-культурного життя в Австрії. Завдяки Гуку сотні молодих науковців різного фаху з України пройшли стажування в університетах і наукових інститутах Австрії."

Людина, яка увійшла до сторінок енциклопедичного видання, професор Віденського медичного університету Ігор Іванович Гук народився в Австрії. Але серце і душа відомого у всьому світі хірурга лине до України. Заспівати народну пісню — будь-ласка, розказати вірші Т.Г. Шевченка — з задоволенням. Гордість за Україну та українських діячів відчуваються у кожній його промові.

"Професор Вороний Ю.Ю. у 1933 році в Харкові вперше у світі зробив спробу трансплантації нирки від людини людині". "Професор Володось Микола Леонтійович одним з перших запропонував стентування аневризми аорти, чим прославив Україну на весь науковий медичний світ."

Саме так Ігор Іванович Гук з гордістю переповідає подібні приклади із життя України і тут, і за її межами... Він належить до представників української діаспори, які не лише на словах освідчуються у коханні до України, а душою переймається її справами, болем, допомагає, чим може, долати наші негаразди.

...Того сонячного квітневого дня в Києві майже сотня дітей з "незрозумілим" їхнім батькам ендокринним діагнозом отримала надію на інше життя — повноцінне.

Надворі був квітень 1996 року. Спільна австро-українська благодійна акція, приурочена річниці вибуху на Чорнобильській АЕС, проходила в Києві. Віденські професори І.І. Гук, Р. Рока, Р. Кройс разом з українськими професорами упродовж дня оглядали дітей, а після консилиуму давали рекомендації щодо подальшого їх лікування. Вже при огляді я звернула увагу, що один з лікарів говорить мелодійною українською мовою, перекладаючи водночас для своїх колег на німецьку. Моєму здивуванню і захопленню не було меж, коли виявилось, що це говорить австрійський професор українського походження Ігор Іванович Гук, який лиш нещодавно почав вивчати українську мову..

Кільком маленьким пацієнтам після передопераційної підготовки було проведено хірургічне лікування. Для десяти дітей однозначний діагноз поставити було неможливо. Тому для дообстеження і відповідного лікування вони були запрошені австрійськими гостями до Відня. Серед запрошених дітей була і я... Цей день досить часто пригадується, аже саме тоді моє життя зовсім змінилося...

В Елізабет-шпиталі після дообстеження було призначене лікування. Трьох дітей прооперували. Щоденно нас відвідували австрійські професори, які взяли нас на курацію.

В наступному році віденські професори в тому ж складі завітали з новою благодійною акцією до Конотопу. Обстеження дитлахів, подарунки лікарні — апарат УЗ-діагностики, хірургічні інструменти, набори для лабораторного тестування та ще багато чого, а потім — ознайомлення з непростю історією конотопського краю та й України взагалі... Саме тоді я запитала у Ігоря Івановича, як він у Відні вивчав українську мову: це ж так непросто. *"Ще з дитинства пригадується, як українською мовою говорила моя бабуся... Поглиблено вивчати мову почав у 90-ті роки. Наша сім'я родом з Перемишля. Мабуть, тому мені швидко вдалося освоїти її."*

Ці події враз змінили моє життя і моє бачення його. Я закінчила медичне училище, а потім університет. Світ Віденської турботи та доброзичливості надихнув мене стати лікарем, який зможе так само, як колись це сталося і в моїй долі, допомагати хворим боротись з їхньою хворобою, а комусь — і рятувати життя! Саме тоді я зрозуміла головне: щоб досягти рівня висококваліфікованого спеціаліста в нашій професії лікаря, необхідно весь час старанно навчатись і працювати в напрямку поставленої мети.

Разом із проректором з навчальної роботи Віденського медичного університету професором Малінгером професор Гук організували двосторонній австро-український обмін досвідом серед студентів-медиків, викладачів, та лікарів. Ігор Іванович говорить: "Навчатися та удосконалюватися — це обов'язок для хірурга. Тільки в моєму відділенні більше ста лікарів, причому, здебільшого молоді фахівці. Багато з них на рік-два їдуть до Англії або США — на стипендію. В свій час я також їздив. Тому й українські медики із Луганська,

Професор Р. Рока з С. Шут, конотопськими лікарями і дітьми!

Одеси, Києва, Чернівців, Харкова проходять у нас стажування."

Ще будучи студенткою медичного університету, я побувала на стажуванні у Відні. Щоденні операції та робота з пацієнтами. Багато питань і стільки ж відповідей. Щирість та підтримка колег, спокійна атмосфера у відділенні та операційній... Одного разу мені пощастило асистувати Ігорю Івановичу. Найсучасніше обладнання в операційній не може бути непоміченим. Але найбільш вражає організованість колективу. В операційній тихо звучить класична музика, яка час від часу переривається тихими лаконічними розпорядженнями щодо інструментів, а коли найскладніший етап операції позаду, знаходиться хвилинка і для жартів... Здається, що кожна мить розписана для злагодженої роботи операційної бригади і немає жодної втраченої секунди. Це не здається. Це справді так! Це дуже важливо,

Професор Р. Рока, доктор В. Журавель і проф. І. Гук у Конотопі

Алла Королєвська і Ярослав Яцків

Лікар В. Журавель проводить УЗІ-діагностику

тому що трансплантологічні та судинні операції зазвичай довготривалі. Ургентні ситуації не враховують час доби, і не запитують дозволу, вони можуть вимагати операції навіть посеред ночі. На запитання: "Як ви боретеся з втомою?" Ігор Іванович відповідає, що коли починає оперувати, вона сама по собі зникає... Захоплено спостерігаю за руками Ігоря Івановича — кожен рух вражає майстерністю. Все більше розумію, чому усі колеги хірурга Гука називають його руки "золотими".

Ця школа, здобутий саме тут цінний досвід зрештою став для мене фундаментом у щоденній роботі з пацієнтами. Студентська наукова робота допомогла отримати мені звання українського стипендіата в Австрії. Дехто отримав грант, дехто виїхав до Відня для виконання наукової роботи... Але і нині Ігор Іванович, як чарівник із казки, стоїть біля "джерела" невисаючої двосторонньої австро-українсь-

кої інтеграції. І кожне досягнення стажиста — велика радість для нього!

Якось у розмові Ігор Іванович назвав мене своєю хрещеницею... Тої миті багато щирих, світлих, позитивних емоцій відгукнулось у моїй душі... Скільки ще людей можуть назвати його хрещеним батьком? Багато! Мабуть вже ніхто і порахувати не зможе... Адже, пригадаємо, Ігор Іванович тільки пересадок нирок, печінки, підшлункової залози виконав понад 1000, а також операції на аорті та судинах — їх теж не мало!... І за кожною з цих цифр, за всією цією інформацією стоять врятовані Ігорем Івановичем людські долі та життя, життя нових нащадків.

Трансплантологія в сучасній Україні теж багато в чому завдячує Ігорю Івановичу. Професор Олександр Семенович Никоненко багато років тому приїздив до Відня на стажування з трансплантології, а потім професори стали друзями... Спільними зусиллями у Запоріжжі відкрили центр трансплантології, який дотепер плідно співпрацює з Австрійськими колегами. Колеги активно добиваються включення нашої країни до організації "Євротрансплант", яка здійснює обмін донорськими органами у масштабах Європи.

Спілкуючись з Ігорем Івановичем, завжди повертаємось до питання історії України та козацтва. Якось він отримав звання Почесного козака України. Ігор Іванович Гук — по праву і покликанню гідний цього високого звання! Адже

...Українським козаком може бути лише той, хто готовий стати оборонцем, захисником і рятівником українського народу, української мови, розвивати українську культуру й відповідати вимогам... Український козак — це лицар України, морально чиста, високодуховна і матеріально незалежна людина, яка вміє панувати над собою, володіє своїми емоціями, розумом і волею, патріот України, який постійно духовно і фізично готує себе до оборони Батьківщини, свого роду та українського народу, його честі та гідності, дбає про єдність українського козацтва і українства всього світу.

(Зі Статуту Українського козацтва)

Шановний Ігоре Івановичу!
Прийміть шире привітання з ювілеєм!
Простого людського щастя!
Довгих Вам років життя! Здоров'я!
Наснаги і творчого натхнення!
І дозвольте сказати Вам просте: "Дякую!"

Вітання до ювілею Вельмишановному панові Ігорю Гуку — шістдесят..

*Вам — 60. Це раз в житті буває.
 Немов плоди достиглі, ювілей.
 Мене це свято зігрів розмаєм,
 І я не розливаю Вам слей.
 Безсмертний Гоголь напрозорив долю:
 "Немає сходів — ратай винен в тім..."
 А Ви ретельно доглядали поле —
 Є що внести в комору і у дім.
 Ви — у пошані та любові в світі,
 То не пусті, а істинні слова,
 Бо знає Вас не тільки славний Відень —
 Планета вся про Вас пісні співа.
 І Ваша предковична Батьківщина
 У серці щирім світло проросла.
 Вона для Вас — прекрасна і єдина,
 Для неї — Ваші думи і діла.
 І "чуден Днепр", і вільний, і величний,
 Бо отакі, як Ви, сини палкі
 Вливаються в Україну, мов ліричні,
 Живлючі водоспадові струмки.
 І біль, і смерть на нас чатують нагло...
 І я зізнаюсь Вам, як на духу:
 Щасливий той, кому зустрівся Янгол
 Як Рятівник на битому шляху.
 Хоч Ви мене від бід не рятували,
 Та вдячності не висловлю пером:
 Це ж Ви відбитись від гризот навали
 Мене навчили серцем і добром.
 Це ж Ви вели по каменях гарячих,
 Дали надію, мов пророк Мойсей,
 Це Ви, я знаю (і сміюсь, і плачу),
 Зняли полуду із моїх очей.
 Мої думки, як пташки, без упину
 Приречено літали по світах...
 А Ви мене — за руку, мов дитину,
 І вивели на той — єдиний — шлях.
 Для щастя віддали нетлінну душу,
 Щоб визволить недужих із імлі,
 Проїшли вогонь, і тьму, і воду, й сушу,
 Себе, немов пророк, нам віддали.
 І не страшні ні бурі, ні пустині,
 Коли такі, як Ви, на світі є.
 Складаю Вам до ніг навек однині
 Мою повагу і життя моє.
 Здоров'я Вам! І квітне хай оселя.
 Ви справжній маг і справжній чоловік.
 Дива творить під музику Равеля,
 Хай вдячні будуть люди Вам повік!
 "Лунайте ж сю скалу!" І Вам воздасться,
 Бо святість Божя з Вами повсякчас:
 Хоч дециця всього земного щастя,
 Як бумеранг, повернеться до Вас!*

*Світлана Шут, директор
 благодійного фонду "Відень", м. Конотоп*